

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, 2024

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. הדעה המקובלת היא שיש להימנע משיעמום. / השיעמום הוא שלילי.
2. הסכנות הטמונות בהיעדר שיעמום אצל ילדים הן (שתיים מבין הסכנות האלה) –
 - פגיעה בהתפתחות התקינה של ילדים.
 - בלעדיו הילדים ייהפכו לחסרי שקט ולחרדתיים / ילדים יקבלו תחושה מוטעית שהחיים צריכים להיות רצף בלתי פוסק של עשייה תכליתית ובמקרים רבים גם תחרותית.
 - פגיעה ביצירתיות / פגיעה ביכולת לפתח רעיונות חדשים, מקוריים וחשובים.
3. מטרת הניסוי הייתה לבחון את הקשר בין יצירתיות לבין שיעמום. / לבדוק כיצד השיעמום משפיע על היצירתיות.
4. המלצות להורים:
 - לא לשאת באחריות לשיעמום של הילד. / להניח לילד להתמודד בעצמו עם השיעמום.
 - לכוון את הילד לפתח תחביבים. / לפתח אצל הילד תחומי עניין וסקרנות.
5. המקור לתחושת האשמה של ההורים הוא התפיסה השלטת כיום בחברה המערבית שלפיה שיעמום וישיבה בחוסר מעש הם כישלון. / בחברה המערבית יש מרדף אין-סופי אחר שיפור, לימוד צמיחה והתייעלות.
6. דוגמה לסקירה

השיעמום הוא רגש טבעי המתבטא בתחושת חוסר נוחות, אדישות, חוסר עניין והיעדר התלהבות. הוא איתות פנימי לעצמנו שהמצב הנוכחי אינו נותן מענה לצרכים הפיזיים והרגשיים שלנו. אך אף על פי שלשיעמום יש דימוי שלילי, יש לו תפקידים חשובים, ובמינון מתאים הוא אף חיוני להתפתחות וליצירתיות (מרגלית, 2019, שפילמן, 2019).

מטרתו של השיעמום היא לגרום לנו להבין שאנו מצויים בפעילות שאינה מהווה אתגר בעבורנו, להניע אותנו לחפש דרך לצאת מן המצב הנוכחי ולעסוק בפעילות משמעותית יותר. בתוך כך במחקרים נמצא כי אנשים משועממים חושבים באופן יצירתי: השיעמום מאפשר חשיבה אסוציאטיבית, החיונית למציאת פתרונות יצירתיים תוך בדיקת בעיות מנקודות מבט חדשות. השיעמום מחייב למצוא מה מסקרן אותנו, ונדידת המחשבות בעת השיעמום תורמת ליצירת רעיונות נפלאים ומעניינים (מרגלית, 2019, שפילמן, 2019).

נוסף על כך, התמודדות עם שיעמום חיונית לפיתוח העצמאות בקרב ילדים. מתוך חוויית השיעמום הילד עשוי לברוא עולם פנימי, ובכך חוויה זו עשויה לסייע לו ללמוד להיות אחראי לרווחה הנפשית שלו (שפילמן, 2019).

ביבליוגרפיה:

- מרגלית, ל' (דצמבר, 2019). אנחנו ממש לא אוהבים להשתעמם, אבל חשוב מאוד שזה יקרה לנו מדי פעם. **מעריב**. אוחר מ־ maariv.co.il.
- שפילמן, מ' (יוני, 2019). אל תפחדו לשעמם את הילדים שלכם. **ynet**. אוחר מ־ ynet.co.il.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, 2024

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

- 7. באחד עשר
תשע
- עשרים ושניים אלף / אלפי
בשלושת
עשרים וחמישה
שמונה מאות
- ושלשים ושישה
- שבע עשרה
- חמישה עשר
- אחת

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

פסוקית נושא

פסוקית לוואי	כי אנשים משועממים הם יצירתיים יותר מאנשים שאינם חווים שיעמום.
- /
- 8. א. I. בעת האחרונה נמצא משפט מורכב
 - II. משפט פשוט
 - III. משפט איחוי/מאוחד/מחובר
 - ב. (1) סיבה ותוצאה / סיבתיות
(2) גורם (ל)
(ו)לכן
(3) במשפט I – נושא
במשפט IV – לוואי
 - ג. אף על פי שחלק מן השיעורים משעממים, המורים אינם משנים את צורת הלמידה. / המורים אינם משנים את צורת הלמידה גם אם חלק מן השיעורים משעממים.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, 2024

9. א. (1) I. שני אויביו של האושר האנושי הם הכאב והשיעמום.
 II. הבעיה אינה חיפוש האושר אלא הפגת השיעמום, ולשם כך נדרשת עקשנות.
 (2) נשוא
 (3) במשפט I – הוספה
 במשפט II – ניגוד

מושא
 I. ב. למי הילדים פונים כאשר משעמם להם?

תיאור
 II. כיצד מורים יכולים לגייס את השיעמום לטובת הלמידה?

ג. "לעיתים קרובות ילדים אומרים שמשעמם להם כשהם רוצים תשומת לב", אומרת קטי הרלי, דוקטור לעבודה סוציאלית. לדעת הרלי, כדאי שהמבוגרים ישאלו את הילדים אם הם מחפשים חיזוקים או חברה. היא ממליצה שהיחס אל השיעמום יהיה כמו אל תחושה רווחת, שכיחה ונורמלית. השיעמום אולי לא נוח ומציק, אבל הוא אינו שלילי בהכרח.

פסוקית (תיאור) ויתור
 10. א. (1) I. אדם השואף להצלחה אינו נרתע מפעילויות בעלות ערך, גם אם הן קשות או משעממות.

פסוקית (תיאור) אופן
 II. כמו שהורים אינם יכולים "לקחת" מהילד שלהם רגשות כמו עצב או כאב, הם אינם יכולים "לקחת" ממנו גם את השיעמום.

פסוקית (תיאור) זמן
 III. כשילד מתלונן בפני הוריו על שיעמום, הוא למעשה פונה אליהם בבקשת עזרה.
 (2) מי ששואף להצלחה, אינו נרתע מפעילויות בעלות ערך, גם אם הן קשות או משעממות.

ב.

צורות הבינוני	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
משפט I: (ה)מניע	שם עצם	נושא
משפט II: (ה)משעממת	שם תואר	לוואי

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, ד, 2024

11. א. (1) משפט I
(2) כמו טלוויזיה ומשחקי מחשב
ב. לפי / לדברי ג'ר"ר טולקין, למטלה זו נדרשו כמויות עצומות של זמן ואנרגייה, והיא הייתה משעממת עד אימה.

מושא		תיאור	נושא	נושא	תיאור
לוואי	לוואי	לכדיקה	המרצה	קיבל	בחופשת הלקיץ לוואי
לוואי	של בחינות סטודנטים.	כמות	עצומה		

12. א. I. אלמלא חווינו שיעמום, ריגושים רבים היו שוחקים את החשיבה ואת המשאבים הנפשיים שלנו עד דק. / משפט מורכב
פסוקית (תיאור) תנאי

קשר של ניגוד / עימות / השוואה

- II. בשלב הראשון של הניסוי קבוצה אחת של נבדקים העתיקה ידנית מספרי טלפון מספר טלפונים, ואילו קבוצה אחרת קראה בקול את המספרים. / משפט מאוחה / איחוי / מחובר

- ב. במשפט I – קיום / שקיים בו
במשפט II – המלצה / ציווי / מודליות

- ג. (1) I. בעבר הלא רחוק אנשים נהגו בלי רדיו. נשוא פועלי

- II. בעבר אנשים נהגו לצעוד בלי אוזניות. נשוא מורחב

- (2) במשפט I – הסיעו כלי רכב.
במשפט II – עשו זאת בשגרה / היו רגילים / עשו זאת שוב ושוב.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, 2024

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

13. א. מושיבים – י/ו-ש-ב, הפעיל
להשתנות – ש-נ-י, התפעל
מתלונן – ל-י/ו-ן, התפעל
נשנית – ש-נ-י, נפעל
יאפשר – א-פ-ש-ר, פיעל
ישיבו – ש-י/ו-ב, הפעיל
- ב. מצויים – מ-צ-א
מיצוי – מ-צ-י
תוצאה – י/ו-צ-א
האצה – א-י/ו-ץ
מצאי – מ-צ-א
14. א. ננדנד – פיעל
דוגמאות לתשובה: מתנדנדת, אתנדנד, ינדנד, נודנדו.
נודה – הפעיל
הודינו, מודים, מודות
מנודה – פועל
נידוי
מניד – הפעיל
דוגמאות לתשובה: נד, מתנדוד, מנייד, מניידים, מתניידים.
- ב. במשפט (1) המילה נחוש משמשת בתפקיד שם תואר, והאות נו"ן במילה נחוש במשפט זה היא שורשית.
במשפט (2) המילה נחוש משמשת בתפקיד פועל, והאות נו"ן במילה נחוש במשפט זה היא מוספית.
- ג. השם היוצא דופן מבחינת המשקל הוא הזיה, משקלו הוא קטלה, ושורשו הוא ה-ז-י. המשקל המשותף לשלושת השמות האחרים הוא הקטלה.
15. א. המילה נוכחת שבביטוי "הורות נוכחת" גזורה מן השורש נ-כ-ח, ונוטה בבניין קל.
"הורות נוכחת" היא הורות שבה ההורים נוכחים בחיי ילדיהם.
- ב. (1) אל תרגמו אותי באבנים, אם אומר דעה לא פופולרית.
ר-ג-ם, קל/פעל, לרגום
- (2) הם תרגמו ספרים מאנגלית לעברית.
ת-ר-ג-ם, פיעל, לתרגם
- ג. (1) משועממים, פועל, שם תואר
(2) חווים, קל/פעל, פועל
(3) נבדקים, נפעל, שם עצם

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ד, ד, 2024

16. א. ק-ש-י, קשה / קשים / קשות / מוקשה / מוקשים / מוקשות / מתקשה / מתקשות וכו' ע-ל-י, קטילה, לעלות

ב. השראה – השריה: ש-ר-י

קרוי – קריאה: ק-ר-א

ג.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
קיהול – קיטול	אתרון – הקטנה
רחשת – קטלת	רעיונאי – בעל מקצוע
תסחורת – תקטולת	

17. א. (1) ישראליות – נטייה, ריבוי

(2) ישראליות – גזירה, שם מופשט

ב. (1) נטייה

(2) שייכות / כינוי קניין

ג. (1) קטיל, שם תואר

(2) קטילה, שם עצם

ד. קבלן, דרך התצורה של המילים האחרות: בסיס וצורן סופי.

מחזור, דרך התצורה של המילים האחרות: הלחם בסיסים.

דגלון, דרך התצורה של המילים האחרות: שורש ומשקל.